

5.2 The Lasting Legacy of Sinai in Tanach (It may not be what you think!)

6. נחמיה פרק ט

(יב) ובעמוד עֲלֹן הַנְּחִיתִים יוֹמָם וּבַעֲמוּד אֶשׁ לַיְלָה לְהֹאִיר לָהֶם אֶת־הַדֶּרֶךְ אֲשֶׁר יִלְכּוּ־בָהּ: (יג) וְעַל הַר־סִינִי יִרְדֹּת וּדְבַר עֲמֹהֶם מִשְׁמַיִם וַתֵּתֵן לָהֶם מִשְׁפָּטִים יִשְׂרָאֵל וְתוֹרוֹת אֲמַת חֻקִּים וּמִצְוֹת טוֹבִים: (יד) וְאֶת־שִׁבְת קֹדֶשׁ הַיְּהוּדָה לָהֶם וּמִצְוֹת וְחֻקִּים וְתוֹרָה צִוִּית לָהֶם בֶּיַד מֹשֶׁה עֲבָדָךְ: (טו) וְלָחֶם מִשְׁמַיִם נִתְּנָה לָהֶם לִרְעֹבָם וַיִּמֵּס מִסְּלַע הוֹצֵאת לָהֶם לְצִמְאֹם וַתֹּאמֶר לָהֶם לְבֹא לִרְשֵׁת אֶת־הָאָרֶץ אֲשֶׁר־נִשְׁאַת אֶת־יְדָךְ לָתֵת לָהֶם: (טז) וְהֵם וְאַבְתֵּינֵי הַזִּידִי וַיִּקְשְׁלוּ אֶת־עַרְפָּם וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתֶיךָ:

7. רשב"ם שמות יב

(א) בארץ מצרים לאמר החדש הזה וגו' - לפי שפרשה של מצות [היא] הוצרך לפרש שמצוות הללו נצטוו במצרים, אבל שאר מצות יש מהם בהר סיני ויש מהם באהל מועד ויש מהם בערבות מואב:

... seeing that this is a paragraph containing a great deal of legislation, it was important to state that this legislation was legislated when the Israelites were still in Egypt. The other commandments of the Torah were communicated to Moses/people either at Mount Sinai, the Tabernacle, or in the wilderness of Moav, shortly before Moses' death.

8. רמב"ם יסודי התורה ח:א

... ובמה האמינו בו. במעמד הר סיני שעיינינו ראו ולא זר ואזנינו שמעו ולא אחר האש והקולות והלפידים והוא נגש אל הערפל והקול מדבר אליו ואנו שומעים משה משה לך אומר להן כך וכך... ומננו שמעמד הר סיני לבדו היא הראיה לנבואתו שהיא אמת שאין בו דפי שנאמר (שמות יט ט) "הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בד אמינו לעולם"

... And by what did they believe in him? At the standing at Mount Sinai, when our eyes saw and not a stranger, and our ears heard and not another: the fire, the sounds, and the flames; and he approached the thick cloud, and the voice spoke to him, and we heard: "Moses, Moses, go say to them such-and-such."... And from where do we know that the standing at Mount Sinai alone is the proof of his prophecy, that it is true and without blemish? As it is said, "Behold, I am coming to you in the thickness of the cloud, so that the people will hear when I speak with you, and also in you they will believe forever" (Exodus 19:9).

9. שמות יט

(ט) ויאמר יקח אלמשה הנה אנכי בא אליך בעב הענן בעבור ישמע העם בדברי עמך וגם בד אמינו לעולם ויגד משה את דברי העם אל יקח:

תהלים ס"ח

10. במ' י:לה

ויהי בנסע הארץ ויאמר משה קומה ה' ויפצו איביך ויגסו משנאיך מפניך:

11. דברים לג:כו

אין פאל ישרון רכב שמים בעזרך ובגאנתו שחקים:

1. דברים לג

(א) וזאת הברכה אשר ברח משה איש האלהים את־בני ישראל לפני מותו: (ב) ויאמר יקח מסיני בא זרח משעיר למו הופיע מהר פארן ואתה מרבבת קדש מימיו אש דת למו: (ג) אף חבב עמים כל־קדשיו בידיך והם תכו לרגלך ישא מדברתיך: (ד) תורה צוה־לנו משה מורשה קהלת יעקב: (ה) ויהי בישריו מלך בהתאסף ראשי עם גחד שבטי ישראל:

2. תהלים סח

(ח) אלהים בצאתך לפני עמך בצעדך בישימון סלה: (ט) ארץ רעשה א־שמים נטפו מפני אלהים זה סיני מפני אלהים אלהי ישראל:

3. מיכה א

(א) דבר־יקנא אשר הנה אל־מִיכָה הַמְרִשְׁתִּי... (ב) שִׁמְעוּ עַמִּים כֹּלֶם הַקְּשִׁיבִי אֶרֶץ וּמִלֵּאָה וְיִהְיֶה אֲדָנִי יִקְוֶה בְכֶם לַעֲד אֲ־דָנִי מִהִיכַל קִדְשׁוֹ: (ג) בִּיהִנֵּה יִקְוֶה יֵצֵא מִמְּקוֹמוֹ וַיָּרֶד וְדָרַךְ עַל בְּמֹתֵי אֶרֶץ: (ד) וְנִמְסוּ הָהָרִים תַּחְתָּיו וְהָעִמְקִים יִתְבַּקְּעוּ כִּדְוֹנָה מִפְּנֵי הָאֵשׁ כְּמִים מִגְרִים בְּמוֹרֶד:

4. חבקוק ג

(א) תפלה לחבקוק הנביא על שגילות: (ב) יקח שמעתי שמעך יראתי יקח פעלך בקרב שנים חליהו בקרב שנים תודיע ברגז רחם תזכור: (ג) אלוה מתימן יבוא וקדוש מהר־פארן סלה כסה שמים הודו ותהלתו מלאה הארץ: (ד) ונגה פאור תהלה קרנים מידו לו וישם חביון עזה: (ה) לפניו ילך דבר ויצא רשף לרגליו: (ו) עמדה וימדד ארץ ראה וייתר גולם ויתפצצו הרי־עד שחו גבעות עולם הליכות עולם לו: (ז) תחת און ראיתי אהלי כושן ירגזון יריעות ארץ מדגן: ס

(ח) הבנהרים חרה יקח אם בנהרים אף אס־בגם עברתך כי תרכב על־סוס־ך מרכבת־ך ישועה: (ט) עריה תעור קשת־ך שבעות מטות אמר סלה נהרות תבקע־ארץ: (י) ראוך יחילו הרים זרם מים עבר נתן תהום קולו רום זיהו נשא: (יא) שמש ירח עמד זבלה לאור חציך יהלכו לנגה ברק חנית־ך: (יב) בועם תצעד־ארץ באף תדוש גוים: (יג) יצאת לי־שע עמך לי־שע את־משיחך מחצת ראש מבית רשע ערות יסוד עד־צואר סלה:

5. ספרי דברים מ' ד"ה רבי שמעון

רבי אלעזר המודעי אומר: ספר וסוף ירדו כרוכים מן השמים, אמר להם: אם עשיתם את התורה הכתובה בזה – הרי אתם נצולים מזה, ואם לאו – הרי אתם לוקים בו. היכן פרושו של דבר? (בר' כד) "ויגרש את האדם וישכן מקדם לגן עדן את הכרבים ואת להט החרב המתהפכת לשמר את דרך עץ החיים"

Rabbi Elazar HaModa'i says: A scroll and a sword descended intertwined from heaven. He said to them: If you fulfill the Torah written in this, then you are saved from this; but if not, then you are struck by it. Where is the explanation of the matter? "And He drove out the man, and He stationed east of the Garden of Eden the cherubim and the flaming blade of the turning sword, to guard the way to the tree of life" (Genesis 3:24).

חמד, הר שחמד לישב בו, שנאמר: הָהָר חָמַד אֱלֹהִים לְשִׁבְתּוֹ (תהלים סח, טז). **הר חורב, שבו נמשכה חרב, מות יומת הנואף והנאפת (ויקרא כ, י), מות יומת הרוצח (במדבר לה, טז).** הר סיני, שבו נשאו עובדי עבודה זרה להקדוש ברוך הוא, ונתן להם אפוסין, שנאמר: **כי הגזים חרב יחרבו (ישעיה ס, יב).** אמר רבי אבא בר כהנא בשם רבי יוחנן, חרב יחרבו, שנטלו שם אפוסין.

(Numb. 1:1) "Then the Lord spoke unto Moses in the Sinai desert." [Sinai] was called by six names: Mountain of God (as in Ps. 68:16), Mount Bashan (ibid.), Mountain of Peaks (ibid.), Mountain of Desire (*hmd*), Mount Horeb (Exod. 3:1; 33:6; etc.), and Mount Sinai. The Mountain of God is [so called] because on it God sat in judgment, as stated (in Exod. 21:1), "Now these are the judgments which you shall set before them." Mount Bashan is the mountain where (*sham*) Holy One, blessed be He, came (*ba'*). The Mountain of Peaks (*gavunnim*, rt.: *gbn*) is the mountain where He disqualified all the [other] mountains, just as you say (in Lev. 21:20), "or a hunchback (*gbn*) or a dwarf." Mountain of Desire (rt.: *hmd*) is [so called], because on it the Holy One, blessed be He, desired (*hmd*) to dwell, as stated (in Ps. 68:17), "the mountain God desired for His dwelling." Mount Horeb (rt.: *hrb*) is [so called], because upon it the sword (rt.: *hrb*) [of judgment] was unsheathed, as stated (in Lev. 20:10), "the adulterer and the adulteress shall surely be put to death," [and] (in Numb. 35:16), "the murderer shall surely be put to death." Mount Sinai is [so called], because on it the peoples of the world became hateful (rt.: *sn'*) to the Holy One, blessed be He; and He rendered a verdict against them, as stated (in is. 60:12), "and the gentiles shall be utterly (*hrb*) destroyed (rt.: *hrb*)." R. Abba bar Kahana said in the name of R. Johanan, "And the gentiles shall be utterly destroyed" – it was where they received a verdict."

20. בר"ר צט ד"ה (א) תהלים סח

למה תרצדון הרים גבננים [ההר חמד אֱלֹהִים לְשִׁבְתּוֹ אף ה' יִשְׁכֵּן לְנִצָּחַ] (תהלים סח, יז) ... **רבי יוסי הגלילי פתר קרא בהרים, בשעה שפא הקדוש ברוך הוא לתן תורה בסיני היו ההרים רצים ומדינים אלו עם אלו, זה אומר עלי התורה נתנת וזה אומר עלי התורה נתנת, תבור בא מבית אלים, וכרמל מאספמא, הדיא הוא דכתיב (ירמיה מו, יח): חי אני נאם ה' וגו' כי כתבור בהרים, זה אומר אני נקראתי וזה אומר אני נקראתי, אמר הקדוש ברוך הוא: למה תרצדון הרים וגו', כלכם הרים אלא כלכם גבננים, היך מה דאת אמר (ויקרא כא, כ): או גבן או דק, כלכם נעשה עבודת כוכבים על ראשיכם, אבל סיני שלא נעשה עבודת כוכבים עליו (תהלים סח, יז): ההר חמד אֱלֹהִים לְשִׁבְתּוֹ, (שמות יט, כ): ויירד ה' על הר סיני, אף על פי כן (תהלים סח, יז): אף ה' יִשְׁכֵּן לְנִצָּחַ, בבית עולמים.**

"Why are you agitated [*teratzedum*], ridged [*gavunnim*] mountains?" (Psalms 68:17) – Rabbi Yosei HaGelili and Rabbi Akiva: Rabbi Yosei HaGelili interpreted the verse regarding mountains. When the Holy One blessed be He came to give the Torah at Sinai, the mountains were running and contending with one another. This one was saying: 'The Torah will be given upon me,' and that one was saying: 'The Torah will be given upon me.' Tavor came from Beit Elim, Carmel from Aspamya. That is what is written: "As I live, the utterance of [the King,] the Lord...for it is like Tavor among the mountains, [and like Carmel that reaches the sea]" (Jeremiah 46:18). This one says: 'I was summoned,' and that one says: 'I was summoned.' The Holy One blessed be He said: 'Why are you agitated...mountains...?' All of you are mountains, but all of you are *gavunnim*, just as it says: "Or a hunchback [*giben*] or a dwarf" (Leviticus 21:20). Idol worship has been performed on all of your peaks.' But Sinai, upon which no idol worship was performed, was "the mountain that God desired for His abode" (Psalms 68:17). [Consequently,] "the Lord descended upon Mount Sinai" (Exodus 19:20). Nevertheless, "the Lord will surely dwell forever" (Psalms 68:17) in the eternal Temple.

12. תהלים עח:סא

ויתן לשבי עז ותפארתו ביד צר:

13. תהלים קלב:ח

קומה ה' למנוחתך אפה וארון עזך:

14. ישעיהו מ:ט

על הר גבה עלי לך מבשרת ציון הרימי בכת קולך מבשרת יושלם הרימי אל תיראי אמרי לערי יהודה הנה אלהיכם:

15. גמ' מגילה לא.

אמר רבי יוחנן: כל מקום שאתה מוצא גבורתו של הקדוש ברוך הוא, אתה מוצא ענוותנותו. דבר זה כתוב בתורה, ושנוי בגביאים, ומשולש בכתובים. כתוב בתורה: "כי ה' אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים", וכתוב בתורה: "עושה משפט יתום ואלמנה". שנוי בגביאים: "כה אמר רם ונשא שוכן עד וקדוש וגו'", וכתוב בתורה: "ואת דכא ושפל רוח", משולש בכתובים, דכתיב: "סולו לרוכב בערבות ביה שמו", וכתוב בתורה: "אבי יתומים ודיין אלמנות".

Rabbi Yohanan said: Wherever you find reference to the might of the Holy One, Blessed be He, you find His humility. This is written in the Torah, repeated in the Prophets, and stated a third time in the Writings. It is written in the Torah: "For the Lord your God is the God of gods and the Lord of lords" (Deuteronomy 10:17), and it is written afterward: "He executes the judgment of the fatherless and widow" (ibid 18), It is repeated in the Prophets: "For thus says the High and Lofty One that inhabits eternity, Whose name is sacred" (Isaiah 57:15), and it is written afterward: "In the high and holy place I dwell with him that is of a contrite and humble spirit, to revive the spirit of the humble, and to revive the heart of the contrite ones" (Isaiah 57:15). It is stated a third time in the Writings, as it is written: "Extol Him Who rides upon the clouds, Whose name is the Lord" (Psalms 68:5), and it is written afterward: "A father of the fatherless, and a judge of widows" (ibid 6).

16. דברים י:יז-יח

כי ה' אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדל הגבר והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד: עשה משפט יתום ואלמנה ואהב גר לתת לו לחם ושמלה:

17. ישעיהו נז

(טו) כי זה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מיום וקדוש אשכון ואת דכא ושפל רוח להחיות רים שפלים ולהחיות לב נדכאים:

18. תהלים קמו:ו-ט

עשה שמים וארץ את הים ואת כל אשר בם השמר אמת לעולם: עשה משפט לעשוקים נתן לחם לרעבים ה' מתיר אסורים: ה' פקח עורים ה' זקף כפופים ה' אהב צדיקים: ה' שמר את גרים יתום ואלמנה יעודד ודרך רשעים יענת:

19. מדרש תנחומא פרשת במדבר סימן ז ד"ה (ז) וידבר ה'

וידבר ה' אל משה במדבר סיני. ששה דברים נקראו לו, הר אלהים, הר בשן, הר גבננים (תהלים סח, טז), ההר חמד, הר חורב, הר סיני. הר האלהים, הר שישב בו אלהים בדין, שנאמר: ואלה המשפטים (שמות כא, א). הר בשן, הר בא שם הקדוש ברוך הוא. הר גבננים, הר שפסל את כל ההרים, כמה דאת אמר: או גבן או דק (ויקרא כא, כ). ההר